

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ע"ר 3052-10 ויטוריו ישראל נ' תעבורה תפזורת (1995) בע"מ

בפני
כב' השופטת נטע רות
 נ.צ. מר דוד נס
 נ.צ. מר יצחק סרי

המערער
 (התובע)
 ויטוריו ישראל
 ע"י ב"כ עו"ד ענת שני

נגד

המשיבה
 (הנתבעת)
 תעבורה תפזורת (1995) בע"מ
 ע"י ב"כ עו"ד נחום פיינברג

פסק דין**רקע כללי**

1. בפנינו ערעור החלטת רשמת ביה"ד (כב' הרשמת שניצר רהב בתיק [בש"א 8238/09](#)), שניתנה ביום 18.1.10 (להלן: "ההחלטה"), במסגרתה החליטה כב' הרשמת לדחות את הבקשה לחיוב המשיבה בהצגת יומני העבודה של המערער על יסוד נימוק של איחור בהגשתה (להלן: "הבקשה").

התשתית העובדתית הצריכה להכרעה

2. המערער הועסק על-ידי המשיבה כנהג משאית משא. ביום 18.5.09 הגיש המערער כתב תביעה, במסגרתו עתר, בין היתר, לתשלום בעבור גמול עבודה בשעות נוספות. במסגרת תביעתו הוסיף המערער וטען כי יום עבודתו השתרע בממוצע על פני 14 שעות, וכן - טען כי המשיבה לא שילמה לו את הגמול לו היה זכאי בעבור עבודה בשעות נוספות. אי לכך, עתר המערער לגמול בעבור עבודתו כאמור, בסך של 81,336 ש"ח. זאת, בגין ימי העבודה בהם עבד לטענתו מעבר לשעת העבודה ה-12.

3. בכתב ההגנה טענה המשיבה כי בהסכם הקיבוצי הכללי בענף ההובלה (להלן: "ההסכם הקיבוצי"), נקבע, כי חלף מתן תמורה בגין עבודה בשעות נוספות, תשולם לנהגים פרמיה אשר תהווה תמורה ממצה בגין תפוקת עבודתם היומית. כן טענה המשיבה, כי הסכמה זו קיבלה את אישורו של משרד העבודה והרווחה בהתאם לנדרש בסעיף 5 [לחוק הגנת השכר](#), [התשי"ח](#) – 1958 (להלן: "חוק הגנת השכר").

לאור זאת, טענה המשיבה, כי יש לדחות את תביעת המערער לתשלום בגין עבודה בשעות נוספות, משנושא זה הוסדר בהסכם הקיבוצי.

בנוסף ולחילופין, טענה המשיבה כי יש לדחות את תביעתו של המערער לתשלום בגין עבודה בשעות נוספות נוכח העובדה שלא ניתן היה לפקח על שעות עבודתו.

4. המערער הגיש ביום 17.12.09 בקשה למתן צו לגילוי ועיון במסמכים במסגרתה ביקש, בין היתר, לעיין ביומני העבודה המתיחסים ל-7 שנות עבודתו האחרונות וליתר דיוק, לתקופה שמחודש 5/02 ועד לשנת 2007, וכן - לחישובי הנורמה, מהם ניתן ללמוד לדבריו, כיצד חושבה הפרמיה מדי חודש.

המערער נימק את בקשתו בנחיצותם של המסמכים הללו לשם הוכחת תביעתו לתשלום תמורה בעבור עבודה בשעות נוספות.

5. המשיבה נעתרה לבקשת המערער להצגת דו"חות הנורמה, אולם התנגדה לחשיפת יומני העבודה של המערער. את התנגדותה כאמור, נימקה המשיבה במספר טעמים כדלקמן:

- יומני העבודה הינם "פנקסים עבי כרס" הכוללים סודות מסחריים, ובכללם - שמות לקוחות, רישומים של כמות הסחורה המועברת ללקוחות ומשקלה, וכן - מספרים של תעודות משלוח.

- איתורם של היומנים כרוך לטענת המשיבה, בבזבוז זמן ודורש משאבים יקרים.

- אין צורך בגילוי יומני העבודה בשלב זה של ההליך טרם שהוכרעה השאלה האם זכאי המערער לקבלת שכר בגין ביצוע עבודה בשעות נוספות, וזאת נוכח ההסדר החליפי שעוגן בהסכם הקיבוצי.

6. ביום 18.1.10 ניתנה החלטתה של כב' הרשמת בבקשה (היא ההחלטה מושא הערעור), במסגרתה קבעה כב' הרשמת כך:

"כעולה מהבקשה, כבר ביום 11.11.09 השיבה ב"כ הנתבעת לב"כ התובע על פנייתה לגילוי יומני העבודה, דו"חות הנורמה והעתקי ההסכמים הקיבוציים, ואולם התובע פנה בבקשה לביה"ד רק ביום 23.12.09.

בהתאם לסעיף 3(ה) להחלטת ביה"ד מיום 20.7.09 'בקשות מקדמיות תוגשנה תוך 90 ימים ממועד קבלת החלטה זו, לאחר מועד זה לא ניתן יהיה להגישן אלא מטעמים מיוחדים'.

התובע אינו מפרט בבקשתו כל טעם מיוחד להגשת הבקשה כחודשיים לאחר תום 90 הימים ממועד שנתקבלה ההחלטה אצל באת כוחו (26.7.09).

זאת ועוד, ולענין תצהיר גילוי מסמכים כללי, כעולה ממכתב ב"כ הנתבעת מיום 11.11.09, עוד באותו היום הועבר תצהיר גילוי מסמכים

כללי, מכאן שהבקשה הנדונה אינה בקשה לנתבעת להגיש תצהיר גילוי מסמכים כללי וכי בקשה מקדמית לגילוי מסמכים ספציפיים בלבד. לנוכח האמור לעיל, הבקשה נדחית.

משמע – כבוד הרשמות נימקה החלטתה בהסתמכה על טעמים של איחור בהגשת הבקשה ועל טעמים אלה בלבד.

7. המערער הגיש בקשה לעיון חוזר בהחלטה, אשר נדחתה אף היא על-ידי כבוד הרשמות במסגרת החלטתה מיום 21.1.10.

טענות הצדדים

8. **טענות המערער בתמציתן היו כדלקמן:**

- האיחור בהגשת הבקשה מושא הערעור השתרע על-פני 9 ימים לכל היותר ולא על-פני חודשיים כפי שסברה בטעות כב' הרשמות.
- כב' הרשמת דחתה את הבקשה אך ורק מהטעם של איחור בהגשתה ובהעדר טעם מיוחד, וזאת בלא ששקלה את יתר השיקולים הצריכים לענין.
- על המשיבה היה לגלות מלכתחילה את יומני העבודה במסגרת הליך גילוי המסמכים בהתאם לצו שניתן על-ידי ביה"ד, וזאת בהיותם נוגעים ישירות לתובענה.
- יומני העבודה אינם כוללים סודות מסחריים ואינם מהווים "כמות חריגה" של מסמכים.
- יומני העבודה מהווים רישום שעות העבודה של המערער, רישום בו מחוייבת המשיבה על-פי החוק.
- יומני העבודה מהווים נתונים הנדרשים לצורך בירור התביעה ובהעדרם לא יוכל המערער להוכיח את תביעתו.

9. **טענות המשיבה בתמציתן היו כדלקמן:**

- יש לדחות את הערעור על הסף בשל האיחור בהגשתו. זאת, בשים לב לכך שההחלטה מושא הערעור התקבלה אצל המערער ביום 19.1.10 ואילו הודעת הערעור הוגשה רק ביום 31.1.10.
- ערכאת הערעור אינה ממהרת להתערב בהחלטות הנוגעות למתן סעדי ביניים.
- הצגת יומני העבודה תביא לחשיפת סודות מסחריים של המשיבה ותהא כרוכה בהכבדה ניכרת. זאת, טרם שאמר ביה"ד דברו ביחס לשאלת זכאותו של המערער לתשלום תמורה בגין עבודה בשעות נוספות בשים לב להסדר הקבוע בהסכם הקיבוצי.

- יומני העבודה אינם מהווים רישום של שעות העבודה הנדרש על-פי החוק. שכן, העובדים (ולא המשיבה) הם האחראים לקביעת מסגרת יום עבודתם והם שמבצעים את הרישום כאמור.

הכרעה

לאחר שעיינו בחומר המצוי בתיק ובחנו את טענות הצדדים, הגענו למסקנה כי דין הערעור להתקבל וזאת מהטעמים כפי שיפורטו להלן, תוך התייחסות לטענות המשיבה:

10. בפתח הדברים נסיר תחילה את המשוכה הדיונית שעניינה - טענת המשיבה ביחס לאיחור בהגשת הערעור. זאת, נוכח הודעת ההבהרה מטעם המערער, שנתמכה בתצהיר עובד חברת השליחויות, כפי שהוגשה לביה"ד ביום 22.2.10. בהודעה זו ציין המערער כי ערעורו הוגש למזכירות ביה"ד באמצעות שליח במועד (ביום 26.1.10), אולם עקב טעות של המזכירות ונוכח עיצומים של עובדי המזכירות, נפתח, בסופו של יום, תיק הערעור מאוחר יותר (ביום 31.1.10).

יצוין, כי עיון בהודעת הערעור אכן מלמד על פער זמנים בין המועד המתועד בחותמת "התקבל" שהטביעה מזכירות ביה"ד (27.10.10) לבין מועד פתיחת התיק כפי שנרשם ברישומי ביה"ד (31.1.10).

המשיבה לא כפרה בהבהרות המערער ולא ביקשה לסתור אותן. משכך, לא מצאנו מקום לפקפק בנכונותן ומסקנתנו היא - כי הערעור הוגש במועד.

11. לגופם של דברים, יאמר - כי אכן צודקת המשיבה בטענתה כי ערכאת הערעור אינה ממהרת להתערב בהחלטות הנוגעות למתן סעדי ביניים.

עם זאת, במקרה דנן, סבורים אנו כי התקיימו התנאים המצדיקים התערבות שכזו, וזאת בשים לב לכך שכבוד הרשמת לא שקלה לטעמנו את השיקולים המהותיים הצריכים להכרעה, ובכלל אלה - את מידת הרלבנטיות של המסמכים מושא הבקשה וכן את השאלה - האם גילויים נחוץ על מנת לרדת לחקר האמת ועל מנת להכריע נכונה בסוגיה הקשורה לאכיפתם של זכויות מכח חוקי המגן. זכויות הקשורות במקרה זה גם לאיסורים שמקורם בתקנות התעבורה.

לא למותר לציין, כי בניגוד לדעת הרשמת, סבורים אנו כי הרלבנטיות של המסמכים מושא הבקשה לביורו של רכיב משמעותי בתביעה היא כשלעצמה יכול שתהווה "טעם מיוחד" המצדיק את הארכת המועד שנקב בהחלטות ביה"ד עליה נסמכה כב' הרשמת בהחלטתה (ראו - עא"ח 14/07 ליון בריסק נ' המוסד לביטוח לאומי, ניתן ביום 29.4.07 והשווה סיכויי הערעור כטעם מיוחד להארכת מועד שנקב בחיקוק).

12. לאור דברינו אלה, נפנה מיד וכמתבקש לדון בשאלת החשיבות של המסמכים מושא הבקשה להכרעה בתובענה לתשלום תמורה בעבור עבודה בשעות נוספות:

עיון במקטעים הלקוחים מתוך יומני העבודה מושא הבקשה - כפי שאלה הוצגו על-ידי המשיבה בנספח א' לתגובתה, מלמד - כי במסגרת יומנים אלה מילא העובד מספר פרטים שונים, ובכללם - פרטים המתעדים את שעת תחילת העבודה ושעת סיומה, מועד ביצוע העבודה ומס' הקילומטרז' שביצע במהלך יום העבודה.

כן נדרש העובד לציין את - שם המזמין, סוג המטען, נקודת המוצא והיעד של ההובלה, כמות החומר שהובל, מס' תעודת המשלוח, שם מאשר המשלוח, מספר הרישוי של הגורר והנגרר, וכן - את שמו ואת מספר העובד שלו.

משמע - מטפסים אלה עולה לכאורה כי העובד נדרש לדווח במסגרתם, בזמן אמת וכמי שהשיח על פי תומו, על מספר שעות העבודה ועל כמות הקילומטרז' שעשה הרכב בו נהג בכל יום ויום, וזאת לצרכי מעקב שביצעה הנתבעת.

אנו סבורים כי דיווח זה הינו רלבנטי ביותר להוכחת הטענה שבכתב התביעה ביחס להיקף העסקה של המערער - מעבר ל-12 שעות עבודה ביום - ולתביעתו המושתתת כזכור על טענה זו לתשלום בעבור עבודה בשעות נוספות.

בקובענו זאת, ערים אנו לטענתה של המשיבה, לפיה - יומני העבודה אינם מהווים רישום של המעביד, אלא שבכך אין לטעמנו כדי לפגוע במידת הרלבנטיות והנחיצות שלהם לחקר האמת. זאת, בשים לב לכך שיומנים אלה נערכו בזמן אמת, שלא לצורך התביעה וכללו רישומים שנדרשו על-פי דרישת המעביד על מנת לאפשר למשיבה לעקוב אחר היקף פעילותה.

למותר לציין, כי ככל שסבורה המשיבה כי יומנים אלה אינם משקפים את שעות העבודה בפועל, הרי שתהא פתוחה בפניה הדרך, בבוא העת, להציג ראיות סותרות או לחקור אודותם את המערער בחקירה נגדית.

13. אשר לטענתה של המשיבה, לפיה - חשיפת יומני העבודה תביא לגילוי סודות מסחריים, הרי שגם בטענה זו לא מצאנו ממש, וזאת מהטעמים כדלקמן:

תחילה, יאמר - כי שימוש במונח "סודות מסחריים" אינו מהווה כידוע "מפתח קסם" להגבלת זכויותיו של הצד כלפיו מועלית הטענה. זאת, כל עוד לא הבהיר הטוען לסודות שכאלה על יסוד אלו טעמים שבחוק יש לראות בנתונים כגון: שמות הלקוחות, סוג המטען, נקודת המוצא ויעד ההובלה, וכן - בנתונים בדבר כמות הסחורה שהובלה ללקוחות במועדים שונים - "סוד מסחרי".

במיוחד נכונים הדברים ביחס לנתונים המתיחסים לתקופה שהסתיימה בחודש 7/07; קרי - לנתונים המתיחסים לתקופה שהחלה בשנת 2002 והסתיימה לפני כ-3 שנים.

לא למותר להוסיף ולציין בהקשר זה, כי בפסיקה נקבע כי על הטוען ל"סוד מסחרי" להוכיח לא רק את עצם קיומו של סוד כאמור, אלא גם את התקופה שבמהלכה מידע מסוים עדיין מצוי במתחם ההגדרה הקשיחה והלופתת של "סוד מסחרי".

מעבר לדרוש, יאמר - כי גם לו שוכנענו כי יומני העבודה מושא הערעור טומנים בחובם "סוד מסחרי" כנטען, הרי שלא היה בכך לטעמנו כדי להוביל לדחיית הבקשה לעיון בהם. זאת, מהטעם שניתן היה להתגבר על קושי זה באמצעות מחיקת פרטים מסוימים (כגון: שם הלקוח או כמות הסחורה) ולהותיר את רישום הפרטים הרלבנטיים לתביעה בלבד כגון: היקף שעות העבודה, מספר הקילומטרו', כמות הנסיעות וכן נקודת המוצא והיעד של ההובלה.

14. אשר לטענה, לפיה - הבקשה לעיון ביומני העבודה הינה בקשה מוקדמת מהטעם שביה"ד טרם אמר את דברו בשאלת הזכאות לתשלום תמורה בגין עבודה בשעות נוספות, הרי שגם כאן אין אנו רואים את הדברים עין בעין עם המשיבה. שכן, ההסדר החלופי המעוגן בהסכם הקיבוצי מוכפף להוראות החוק, ובכלל זאת - להיתר העסקה בשעות נוספות בענף ההובלה. היתר שניתן, בהתאם להוראות [חוק שעות עבודה ומנוחה](#), בענף התחבורה (היתר המגביל את היקף ההעסקה בשעות נוספות ל-4 שעות נוספות ביום בלבד (12 שעות ביום לכל היותר) (י"פ 451, התשמ"ז בעמ' 231)), וכן - להוראות הקבועות ב[תקנות התעבורה](#), [התשכ"א](#) - 1991 האוסרות, בין היתר, על נהיגה של יותר מ-12 שעות בתקופה של 24 שעות.

זאת, שעה שבמקרה דנן, תביעתו של המערער הינה כזכור, לתשלום גמול בגין עבודתו כנהג בשעות הנוספות שמעבר ל-12 שעות העבודה הראשונות ביום. שעות שהעבודה במהלכן לא הוסדרה לכאורה במסגרת ההוראות שבהסכם הקיבוצי עליו משליכה המשיבה יתבה.

למעלה מן הדרוש, יאמר - כי אף לו קיבלנו את עמדתה של המשיבה, לפיה - קבלת טענתה ביחס להוראותיו הממצות של ההסכם הקיבוצי, תשמוטנה את הקרקע תחת התביעה לתשלום שעות נוספות, הרי שעדיין לא היה בכך כדי להצדיק את דחיית הבקשה מושא הערעור. זאת, מן הטעם שהמדיניות הנקוטה בבית-דין זה הינה זו המצדדת בהמנעות מפיצולם של הליכים והמעודדת בירור כל המחלוקות שבין הצדדים כמקשה אחת (ראה - [ע"ע 220/03 אילן ארגס ואח' נ' רשות הנמלים בישראל ואח'](#), ניתן ביום 28.2.06).

15. אשר לטענת ההכבדה - הרי שנוכח כל דברינו לעיל, אין בטענה זו בלבד כדי למנוע מהמערער את הזכות להוכיח את תביעתו באמצעות כל המסמכים הרלבנטיים המצויים בידי המשיבה. זאת, בעיקר שעה שניתן למצוא מוצא מאוזן ומידתי יותר הפוגע פחות בזכות הגישה לערכאות של המערער.

איזון זה יכול שיעשה על-ידי חיוב המערער בהוצאות, המביאות בחשבון את טרחתה של המשיבה ואת ההוצאות שהוציאה באיתור יומני העבודה במקרה בו ימצא, בסופו של יום, כי אין יסוד לתביעה.

סוף דבר

16. לאור כל האמור, הערעור מתקבל במובן זה שאנו מחייבים את המשיבה למסור לידי המערער העתק מיומני העבודה שלו לתקופה שבין חודש 5/02 ועד חודש 7/07, וזאת תוך 45 יום ממועד קבלת החלטה זו.

17. המשיבה תשלם למערער הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד בסך כולל של 2,000 ש"ח, בצירוף מע"מ כחוק, וזאת תוך 30 יום ממועד קבלת פס"ד זה.

18. המזכירות תשלח העתק מהחלטה זו לצדדים בדואר.

ניתנה היום, ט"ז באלול תש"ע (26.8.10), בהעדר הצדדים.

נטע רות 3052/10-54678313

נטע רות, שופטת

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)